

Spis treści

Spis treści	3
1. Wprowadzenie	5
2. Perspektywa psychologiczna	23
2.1. Przywiązanie do miejsca – powroty	24
2.2. Widma Pilcha	34
3. Perspektywa historyczna	45
3.1. Wybrane wydarzenia	49
3.1.1. Powstania śląskie	52
3.1.2. II wojna światowa	52
3.1.3. Wysiedlenia i przesiedlenia	54
3.1.4. Powódź	58
3.2. Historia jako śląskie piętno	60
3.3. Czytanie miejsca jako tekstu	63
3.4. Pamięć a literatura, pamięć w literaturze	68
4. Perspektywa socjologiczna	73
4.1. Mit „Ziem Odzyskanych”	78
4.2. Poprzednicy, patroni, przesiedleńcy; słowem miesz(k)añcy	79
4.3. Cmentarze	104
4.4. Węzły polsko-niemieckie	107
4.5. Wiara	113
4.6. Sport	123
5. Perspektywa geograficzna	123
5.1. Region	123
5.2. Osobowość i charakter miejsca	124
5.3. Podróże, wędrówki, przejażdżki, przechadzki – literackie pasaże	126
5.4. Krajobrazy	129
5.5. Mapa	132
5.6. Wybrane miejsca	133
5.6.1. Bieruń	134
5.6.2. Wisła	135
5.6.3. Jaskinie Wojciecha Kuczoka	140
5.6.4. Katowice/Kattowitz, Chorzów/Königshütte	142
5.6.5. Gliwice/Gleiwitz	145
5.6.6. Wrocław/Breslau	148
5.6.7. Ślęża/Zobtenberg	157
5.6.8. Nowa Ruda/Neurode	161
5.6.9. Świdnica/Schweidnitz	165
5.6.10. Wałbrzych/Waldenburg	167
5.6.11. Karkonosze/Riesengebirge, Góry Izerskie/Isergebirge i inne góry	173

6.12. Zgorzelec/Görlitz	179
7. Granice i pogranicza	180
8. Prowincja	186
9. Perspektywa architektoniczno-urbanistyczna	189
9.1. Perspektywa etnograficzna	199
9.1.1. Rzeczy	199
9.1.2. Fotografie	211
9.1.3. Domy i wnętrza	218
9.1.4. Kuchnia	221
9.1.5. Podania, mity i legendy	226
9.1.6. Duch miejsca i jego literackie wcielenia	236
9.2. Perspektywa filologiczna	243
9.2.1. Nazwy topograficzne	244
9.2.2. Nazwy własne osobowe	255
9.2.3. Gwary i dialekty	258
9.2.4. Wielość języków	270
9.2.4.1. Łacina	272
9.2.4.2. Język niemiecki	282
9.2.4.3. Język czeski	297
9.2.4.4. Zapożyczenia rosyjskie	298
9.2.4.5. Język ukraiński	299
9.3. Perspektywa ekonomiczna	301
10. Zakończenie	307
11. Postscriptum	319
12. Bibliografia	321
12.1. Literatura podmiotu	321
12.2. Literatura przedmiotu	324
Indeks miejsc	333
Indeks osób	341